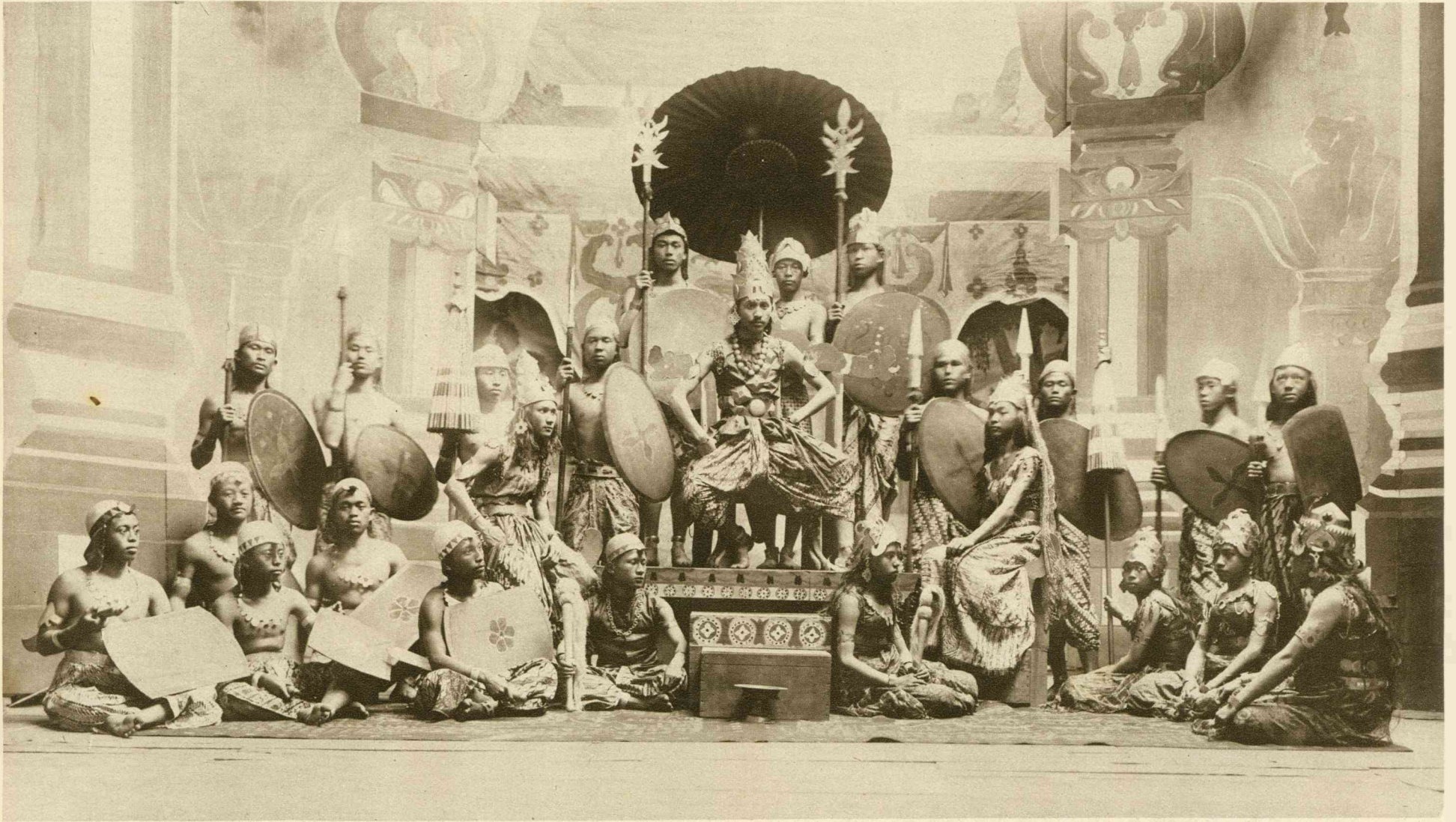

Ratoe Baka, vorst van het Hindurijk Parambanan (Java), zijn dochter Lara Djonggrang en den ridder Damar Maya, die haar uit de handen der roovers bevrijd had, verwelkomende.

In Mei van dit jaar werd door de vereeniging Boedi-Oetomo, afdeeling Bandoeng (Java), een groot feest gevierd tot herdenking van den dag, waarop vijf jaren geleden het nationalistisch bewustzijn voor het eerst tot uiting kwam in de stichting van de vereeniging Boedi-Oetomo. Men vierde 20 Mei als nationalen dag.

Bij die gelegenheid was het zeer merkwaardig, dat men een sage uit de Javaansche overlevering ten tooneele opvoerde, daarbij blijkbaar het volk herinnerende aan een vroeger zelfstandig volksbestaan en tegelijkertijd de nationale kunst propageerende.

Door de studeerende jongelieden van de opleidingsschool voor inlandsche ambtenaren te Bandoeng werd namelijk onder leiding van een der leeraren een opvoering gegeven, welke als eene gemoderniseerd Javaansche tooneeluitvoering mag worden beschouwd. Het was een mimisch spel, vertolkende eenige toestanden uit de geschiedenis.

De Wereldverzaking van Damar Maya was de titel van de opgevoerde sage, welke echter door het volk als een episode van de geschiedenis wordt aangenomen. De legendarische historie, zullen we maar zeggen, vertelde ons van een prinses Lara Djonggrang, dochter van den vorst van Parambanan¹⁾ Ratoe Baka. Op zekeren dag ging de vorstelijke jonkvrouw slechts vergezeld van eenige hofdames naar het Vihana, het hindusche klooster van Tjandisari, om den goeroe der bhiksju's, d.i. het hoofd der monniken, over hare toekomst te raadplegen.

Deze goeroe, die behalve leeraar der bhiksju's ook tegelijkertijd opperpriester was in den tempel van de nabij gelegen nederzetting Kalasan, had in de omstreken een groote vermaardheid als ziener.

Toen hij de vorstendochter voor zich zag en vernam, wat zij verlangde, bekeek hij nauwkeurig haar handpalm en voorspelde, dat een kortstondig menschelijk geluk, gevolgd door veel leed en teleurstellingen, de schoone prinses wachtte.

Nauwelijks had de goeroe zijn profetie uitgesproken of daar kwam plotseling een bende roovers binnenstormen, die Lara Djonggrang en haar gevolg meevoerde . . .

Eveneens met de bedoeling om wijsheid op te doen bij den grooten leeraar, kwam ook Damar Maya, de prins van Pengging in het Vihana te Tjandisari. De wijze, die eerst met een gefronst voorhoofd, doch later met een teeken van voldoening des prinsen handpalm onderzocht, gaf den edelman te kennen, dat wereldsche genoegens zijn deel niet zouden wezen, maar dat in hem reeds ontvonkt was een groote liefde voor den Buddha, die zeker eenmaal zijn toevlucht worden zou.

Onderwijl hoorde Damar Maya van de gevangenneming van Lara Djonggrang en als Ksatrya (ridder) voelde hij de plicht, om haar uit de handen der roovers te bevrijden.

In triomf bracht Damar Maya de geschaakte prinses terug, tot blijdschap van het gansche hof.

Juist zat de bedroefde vorst van Parambanan peinzend op zijn troon, toen een bode het bericht bracht van de wederkomst der beminde prinses. Ratoe Baka gelastte, dat zijn geliefde dochter tot hem kwam en toonde bij het wederzien groote verheugenis.

Tevens gaf hij blijken van verrassing en dankbaarheid, toen hij hoorde, hoe zijn dochter door den moedigen Ksatrya was gered. Hij wenschte den prins Damar Maya te zien, die daarop voor hem verscheen. (zie foto.)

Ter eere van den ridder werden ten hove krijgsspele en dansen opgevoerd in tegenwoordigheid van het heele hof, dat toen in blijde stemming was.

Na afloop der feestelijkheden, toen de vorstelijke personen alleen waren in de rijkversierde zaal, bekende Damar Maya zijn groote liefde voor prinses Lara Djonggrang. De vorst Ratoe Baka moest hem echter onverbiddelijk afwijzen, aangezien de schoone prinses reeds aan een ander edelman was toegezegd.

Teleurgesteld trok Damar Maya zich terug in het vertrek naast de audiëntiezaal, dat hem tot nachtverblijf was aangeboden. Het was hem echter onmogelijk om den slaap te vatten.

Midden in den nacht kwam Lara Djonggrang nog even in de troonzaal, om alleen de plaats te zien, waar haar edelmoedige redder gezeten had. Ook zij was wederkeerig vervuld van groote liefde voor den ksatrya, voor wien zij eerst enkel dankbaarheid en genegenheid had. Nog meer voelde zij dien nacht zich tot Damar Maya aange trokken, toen zij wist, dat haar vader den prins ongenadiglijk had afgewezen.

Niet zoodra was zij echter in de troonzaal of de prins bemerkte haar. Met verrassing stond Damar Maya van zijn slaapplek op, ging smeekend naar zijn schoone geliefde toe en verklaarde haar zijn vurige liefde.

Toen ontstond er een liefdesscène, welke helaas wreed gestoord werd door den vorst in persoon. Deze verdreef den prins als schender der gastvrijheid uit het paleis.

Beschaamd en diep vernederd ging Damar Maya heen. Waar zou hij nu heen moeten gaan, om troost te vinden! De wereld werd hem te eng; daar zag hij niets wat hem maar eenigszins troost zou kunnen geven . . .

Ten einde raad begaf hij zich naar den grooten leermeester, den goeroe van Tjandisari. Daar ging hij den wijze raad vragen en hem vertellen hetgeen er geschied was. Wraakgevoelens bezielde den ongelukkigen prins. Hij wilde het hem ontvlindende menschelijk geluk grijpen, ten koste van alles.

Doch de leeraar wist hem tot kalmte te brengen; hij wist de wereldsche gevoelens des prinses te bedaren; hij wist dezen te overtuigen van de weinige waarde van alle menschelijke ijdelheid, en hij wist den prins de oogen te openen voor de zaligheden van het Nirwana.

En de prins boog ootmoedig neer, zweerde de wereld af, offerde al zijn sieraden aan den Buddha . . en de prins werd als monnik gewijd, uitsprekende de drielidige formule:

Ik neem mijn toevlucht tot den Buddha.
Ik neem mijn toevlucht tot de Leer.
Ik neem mijn toevlucht tot de Orde.

¹⁾ De Javaansche Geschiedenis maakt inderdaad gewag van het bestaan in de 11de eeuw van het Hindurijk Parambanan in Midden Java. Op de grens van Djokjakarta en Soerakarta heeft men nu nog een plaats van dien naam, bekend om de overblijfselen van een Hindu-tempel.